

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО, ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО
ПРАВА І ПРОЦЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і
процесу, д.ю.н., професор

_____ Світлана НІЩИМНА
« ____ » _____ 2021 року

СИЛАБУС

**навчального курсу «Цивільне право»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:

старший викладач кафедри,
кандидат юридичних наук

_____ Тетяна АНДРУЩЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри

протокол № ____ від «__» _____ 2021 р.

Кредити та кількість
годин:

4 кредити ECTS; години: 30 лекційних, 30
семінарських, 60 самостійна робота.

Чернігів – 2021

Анотація курсу

Право, як сукупність відомих загальнообов'язкових норм (право в об'єктивному змісті), має своєю загальною задачею регулювання відносин між людьми. Одні з цих відносин воно регулює примусовим чином, так що окремі частки особи своєю волею, своїми частками угодами їх змінити не можуть: усі визначення в цій області виходять з одного єдиного центра, від однієї єдиної волі – волі держави. Так саме обстоїть справа в сфері державного права, кримінального права і т.д. І в цьому змісті публічне право може бути характеризоване як система юридичної централізації: усе воно перейнято духом субординації, принципом влади і підпорядкування.

В інших сферах відносин держава застосовує інший прийом: вона не регулює їх від себе і примусово, а передає їх регулювання приватній волі і приватним угодам; сама ж займає позицію влади і тільки охороняє те, що буде встановлено приватними особами – приватне право. Унаслідок цього норми права в цих областях мають характер не примусовий (*ius cogens*), а лише диспозитивний (*ius dispositivum*) і можуть бути приватною волею відсторонені (*pactis privatorum mutari possunt*). Іншими словами, держава не ставить себе в положення єдиного центра визначень, а, навпроти, припускає наявність безлічі маленьких автономних центрів, що регулюють свої відносини самі. Це і є область приватного чи цивільного права – *ius privatum*. Саме цю думку власне, кажучи, мали на увазі і римські юристи, коли говорили «*publicum ius est quod ad statum rei romanae spectat, privatum quod ad singulorum utilitatem*».

Цивільні права і обов'язки виникають з дій громадян і організацій, які в силу загальних правил цивільного законодавства породжують цивільні права і обов'язки.

Мета курсу

Мета навчальної дисципліни полягає у досконалому опануванні курсантами та студентами змісту цивільно-правових інститутів, основними теоретичними та практичними засадами правового регулювання особистих немайнових і майнових цивільних правовідносин, глибокому засвоєнню теоретичного матеріалу, усвідомленню безумовного використання у майбутній практичній діяльності актів цивільного законодавства, у навчанні студентів орієнтуватися в чинному цивільному законодавстві, тлумачити нормативно-правові акти та вміло застосовувати їх в реальних умовах своєї майбутньої професійної діяльності.

Організація навчання

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Загальні положення цивільного права. Суб'єкти та об'єкти цивільних відносин. Правочини.						
1	Цивільне право як галузь українського права. Цивільні правовідносини.	8	2	2		4
2	Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних відносин	8	2	2		4
3	Об'єкти цивільних правовідносин.	8	2	2		4
4	Правочини: поняття, види, форми, умови	8	2	2		4

	дійсності та недійсності.					
Розділ 2. Строки цивільному праві. Право власності. Інші речові права. Загальні положення про зобов'язання						
5	Строки та терміни в цивільному праві.	8	2	2		4
6	Загальні положення права власності.	8	2	2		4
7	Права інтелектуальної власності та суміжні речові права	8	2	2		4
8	Загальні положення про зобов'язання. Забезпечення виконання зобов'язання	8	2	2		4
Розділ 3. Загальні положення про договір. Купівля. Дарування. Рента. Загальні положення про оренду. Підрядні відносини. Перевезення. Зберігання						
9	Відповідальність у цивільному праві.	8	2	2		4
10	Категорія договору у цивільному праві	8	2	2		4
11	Договір купівлі-продажу, дарування та ренти.	8	2	2		4
12	Договори оренди, підряду, перевезення та зберігання.	8	2	2		4
Розділ 4. Кредитно-розрахункові відносини. Відшкодування шкоди. Спадкові відносини.						
13	Договори позики, кредиту та банківського вкладу.	8	2	2		4
14	Загальні положення про позадоговірні зобов'язання та відшкодування шкоди.	8	2	2		4
15	Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом та за законом.	8	2	2		4
Всього годин за курсом		120	30	30	-	60

Завдання до семінарських занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту та ваша присутність на занятті є

запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки).

Тема 1. Цивільне право як галузь українського права. Цивільні правовідносини.

План

1. Предмет, методи та функції цивільного права.
2. Загальні положення цивільного законодавства.
3. Співвідношення цивільного права з іншими галузями права.
4. Етапи розвитку цивілістичної науки.
5. Поняття цивільного законодавства.
6. Дія цивільного законодавства у часі, просторі і за колом осіб.
7. Застосування цивільного законодавства за аналогією.
8. Поняття цивільних правовідносин.
9. Структура цивільних правовідносин.
10. Загальна характеристика суб'єктів і об'єктів цивільних правовідносин.
11. Зміст цивільно-правових відносин.
12. Види цивільних правовідносин.

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16.01.2003р.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер. 2006 р.
2. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн., Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор 2006 р.
4. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер. 2006.
5. Сімейне право України: Підручник / за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 200 с.
6. Цивільне право України: Підручник. Загальна частина / за редакцією професорів І.А. Бірюкова і Ю.О. Заїки. Київ: Алерта, 2014.
7. Цивільне право: Навч. посіб. Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". Наук. б-ка уклад. В. В. Брагінська. Харків. 2012. Вип. 3.
8. Цивільне право: підручник у 2 т. НУ "ЮАУ ім. Я. Мудрого" / за ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. Харків: Право, 2011. Т. 1–2. Т. 1. 656 с. Т. 2. 816 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.
4. Право України. URL: <http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna>.
5. Правовий експерт. URL: <http://lawexpert.com.ua>.
6. Український юридичний портал. URL: <http://www.zakoni.com.ua>.
7. Український юрист. URL: <http://ukrjurist.com>.
8. Урядовий кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk>.

Тема 2. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних відносин

План

1. Поняття цивільної правоздатності фізичної особи
2. Поняття та види цивільної дієздатності
3. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи недієздатною або обмежено дієздатною
4. Поняття та правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім та померлим.
5. Поняття та ознаки юридичної особи
6. Порядок утворення та припинення діяльності юридичної особи.
7. Цивільна правосуб'єктність юридичних осіб. Філіали та представництва юридичної особи
8. Класифікація юридичних осіб.
9. Господарські товариства як юридичні особи

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16.01.2003р.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер. 2006 р.
2. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн., Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор 2006 р.
4. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер. 2006.
5. Сімейне право України: Підручник / за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 200 с.

6. Цивільне право України: Підручник. Загальна частина / за редакцією професорів І.А. Бірюкова і Ю.О. Заїки. Київ: Алерта, 2014.

7. Цивільне право: Навч. посіб. Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". Наук. б-ка уклад. В. В. Брагінська. Харків. 2012. Вип. 3.

8. Цивільне право: підручник у 2 т. НУ "ЮАУ ім. Я. Мудрого" / за ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. Харків: Право, 2011. Т. 1–2. Т. 1. 656 с. Т. 2. 816 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.

2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.

3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 3. Об'єкти цивільних правовідносин.

План

1. Поняття та види об'єктів цивільних прав
2. Речі як об'єкти цивільних прав
3. Цінні папери як об'єкти цивільних прав
4. Дії, послуги, результати робіт та зобов'язальні вимоги як об'єкти цивільних прав
5. Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкти цивільних прав
6. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав
7. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних прав
8. Цінні папери як об'єкти цивільних прав
9. Зобов'язальні вимоги як об'єкти цивільних прав
10. Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкт цивільних прав

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16.01.2003р.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер. 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор. 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.

2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.

3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 4. Правочини: поняття, види, форми, умови дійсності та недійсності.

План

1. Поняття, види та класифікація правочинів
2. Форма правочинів
3. Умови дійсності правочинів
4. Тлумачення змісту правочину.
5. Відмова від правочину.
6. Правові наслідки недійсності правочину.
7. Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми правочину.
8. Правові наслідки вчинення правочину малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності.

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.
2. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 5. Строки та терміни в цивільному праві.

План

1. Загальні положення про цивільно-правові строки
2. Ознаки цивільно-правових строків
3. Строки позовної давності
4. Поняття та правова природа представництва
5. Підстави виникнення та види представництва
6. Представництво без повноважень

7. Довіреність та її види
8. Форма та строк довіреності
9. Порядок нотаріального посвідчення довіреностей
10. Довіреність юридичної особи
11. Припинення представництва та довіреності.
12. Передоручення

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер. 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор. 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 6. Загальні положення права власності

План

1. Поняття і зміст права власності.
2. Придбання (виникнення) права власності.
3. Припинення права власності.
4. Поняття і види спільної власності. Об'єкти та суб'єкти права спільної власності.
5. Поняття та засади захисту права власності.
6. Види позовів про захист права власності.
7. Порядок розрахунків власника з добросовісним та недобро-совісним набувачем при віндикації.
8. Негаторний позов.
9. Позови про визнання права власності.

Тестові завдання:

Завдання 1. Майно, що є у власності двох або більше осіб:

- 1) є власністю подружжя;

- 2) належить на праві власності одному із співвласників;
- 3) належить їм на праві спільної власності;**
- 4) належить їм на праві спільної сумісної власності;
- 5) належить їм на праві спільної часткової власності.

Завдання 2. Вкажіть вид спільної власності:

- 1) статутна;
- 2) договірна;
- 3) сумісна;**
- 4) організаційна;
- 5) обмежена.

Завдання 3. Вкажіть вид спільної власності:

- 1) організаційна;
- 2) часткова;**
- 3) договірна;
- 4) статутна;
- 5) необмежена.

Завдання 4. Частки у праві спільної часткової власності вважаються:

- 1) рівними;
- 2) пропорційними зробленому внеску;
- 3) рівними, якщо інше не встановлено за домовленістю співвласників;**
- 4) різними;
- 5) не визначеними.

Завдання 5. Поліпшення спільного майна є:

- 1) є власністю всіх співвласників;
- 2) є власністю того із співвласників, який їх зробив;
- 3) є власністю того із співвласників, який їх зробив, якщо такі поліпшення можна відокремити;**
- 4) не належать жодному із співвласників;
- 5) є власністю підрядчика.

Завдання 6. Співвласники мають право розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності:

- 1) за домовленістю з іншими співвласниками;
- 2) за згодою інших співвласників;
- 3) самостійно;**
- 4) якщо це передбачено законом;
- 5) якщо це не порушує прав інших співвласників.

Завдання 7. Якщо бажання придбати частку у праві спільної часткової власності виявили кілька співвласників, продавець ...:

- 1) зобов'язаний продати частку тому, хто першим виявив бажання придбати її;
- 2) має право вибору покупця;**
- 3) визначає покупця за домовленістю з іншими співвласниками;
- 4) зобов'язаний продати частку тому із співвласників, хто зробив найкращу пропозицію;
- 5) має право продати частку особі, яка не є співвласником.

Завдання 8. У разі пред'явлення позову про переведення на позивача прав і обов'язків покупця при порушенні права переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності:

- 1) договір купівлі-продажу є недійсним;
- 2) покупець має право вимагати відшкодування завданої шкоди;
- 3) позивач зобов'язаний внести на банківський рахунок продавця грошову суму у розмірі вартості частки;
- 4) позивач зобов'язаний внести на депозитний рахунок суду грошову суму, яку**

за договором повинен сплатити покупець;

5) позивач має право вимагати розірвання договору.

Завдання 9. Право власності на частку у праві спільної часткової власності переходить до набувача за договором:

1) з моменту досягнення згоди між сторонами;

2) з моменту передачі покупцю частки;

3) з моменту підписання договору;

4) з моменту укладення договору, якщо інше не встановлено домовленістю сторін;

5) з моменту оплати вартості частки.

Завдання 10. При продажі частки у праві спільної часткової власності продавець:

1) може продати частку будь-кому;

2) має право вибору покупця з числа інших співвласників;

3) не може продати частку без згоди інших співвласників;

4) зобов'язаний письмово повідомити інших співвласників про намір продати свою частку;

5) може продати частку з публічних торгів без повідомлення про це інших співвласників.

Завдання 11. Стягнення на частку у майні, що є у спільній частковій власності, може бути звернене:

1) на вимогу інших співвласників;

2) у разі згоди на це інших співвласників;

3) у разі недостатності у співвласника-боржника іншого майна, на яке може бути звернене стягнення;

4) у разі згоди співвласника-боржника;

5) якщо це передбачено договором між співвласниками.

Завдання 12. Спільною сумісною власністю є:

1) спільна власність двох або більше осіб;

2) власність двох або більше осіб;

3) власність двох або більше осіб із визначенням часток кожного з них у праві власності;

4) власність особи на дві або більше часток у праві власності;

5) спільна власність двох або більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності.

Завдання 13. Підставою виникнення права спільної сумісної власності є:

1) набуття майна подружжям;

2) купівля речі однією особою;

3) створення юридичної особи;

4) поділ майна;

5) вихід учасника із господарського товариства.

Завдання 14. Підставою виникнення права спільної сумісної власності є:

1) внесення частки до статутного капіталу господарського товариства;

2) купівля речі;

3) набуття майна за спільні грошові кошти членів сім'ї;

4) створення господарського товариства;

5) купівля речі двома особами.

Завдання 15. До вимог про переведення на співвласника прав і обов'язків покупця застосовується позовна давність в:

1) 3 роки;

2) 5 років;

3) 6 місяців;

4) 10 років;

5) 1 рік.

Завдання 16. Співвласники майна, що є у спільній сумісній власності:

- 1) розпоряджаються ним на власний розсуд;
- 2) володіють і користуються ним спільно, якщо інше не встановлено домовленістю між ними;
- 3) користуються ним за згодою інших співвласників;
- 4) володіють і користуються ним з дозволу інших співвласників;
- 5) розпоряджаються ним, якщо проти цього не заперечують інші співвласники.

Завдання 17. Іноземні громадяни не можуть набувати на праві власності:

- 1) земельні ділянки житлової забудови;
- 2) земельні ділянки громадської забудови;
- 3) земельні ділянки сільськогосподарського призначення;
- 4) землі лісового фонду;
- 5) землі рекреаційного призначення.

Завдання 18. Добросовісним набувачем є особа, яка:

- 1) знала, що вона придбаває майно в особи, яка не мала права його відчужувати;
- 2) завідомо знала, що вона придбаває майно в особи, яка не мала права його відчужувати;
- 3) могла знати, що вона придбаває майно в особи, яка не мала права його відчужувати;
- 4) не знала і не могла знати, що вона придбаває майно в особи, яка не мала права його відчужувати;
- 5) передбачала, що вона придбаває майно в особи, яка не мала права його відчужувати.

Завдання 19. Про що вправі пред'явити позов співвласник у випадку продажу частки у праві спільної часткової власності з порушенням його переважного права на купівлю цієї частки?

- 1) про визнання такого договору недійсним;
- 2) про визнання такого правочину неукладеним;
- 3) про усунення перешкод у користуванні майном;
- 4) про повернення майна з чужого незаконного володіння;
- 5) про переведення на нього прав та обов'язків покупця за договором купівлі-продажу.

Завдання 20. Хто є суб'єктом права приватної власності (власником):

- 1) ТзОВ „Смерічка”;
- 2) Український народ;
- 3) Автономна Республіка Крим;
- 4) Львівська обласна державна адміністрація;
- 5) Територіальна громада, яка утворила юридичну особу.

Завдання 21. Кому передається у власність безхазяйне нерухоме майно за рішенням суду?

- 1) тому, хто його знайшов;
- 2) територіальній комуні;
- 3) державі;
- 4) територіальній громаді;
- 5) українському народу.

Завдання 22. Протягом якого строку інші співвласники можуть реалізувати своє переважне право купівлі частки у спільній власності, якщо продавець такої частки їх письмово повідомив про свій намір продати частку? Вкажіть правильну відповідь.

- 1) якщо майно нерухоме – протягом 6 місяців;
- 2) якщо майно рухоме – протягом 1 місяця;
- 3) якщо майно рухоме – протягом 10 днів;

4) якщо майно нерухоме – протягом 10 днів;

5) якщо майно нерухоме – протягом 1 року.

Завдання 23. Співвласники мають право розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності:

1) за домовленістю з іншими співвласниками;

2) за згодою інших співвласників;

3) самостійно;

4) якщо це передбачено законом;

5) якщо це не порушує прав інших співвласників.

Завдання 24. У якій із запропонованих відповідей правильно вказана правова підстава припинення права власності:

1) арешт майна;

2) опис майна;

3) застава майна;

4) крадіжка майна;

5) припинення юридичної особи.

Завдання 25. Протягом якого строку співвласник вправі звернутися до суду з позовом у разі продажу частки у праві спільної часткової власності з порушенням його переважного права на купівлю цієї частки? (Вкажіть строк позовної давності).

1) 6 місяців;

2) 1 рік;

3) 15 місяців;

4) 3 роки;

5) 5 років.

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.

2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.

3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.

4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

2. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.

3. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.

2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.

3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL:
<http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 7. Право інтелектуальної власності та суміжні речові права.

План

1. Поняття та види інтелектуальної власності.
2. Право інтелектуальної власності як вид речового права.
3. Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності.
4. Зміст права інтелектуальної власності.
5. Здійснення права інтелектуальної власності.
6. Захист права інтелектуальної власності.
7. Система законодавства про інтелектуальну власність.
8. Загальні положення Закону України «Про авторське право та суміжні права»
9. Авторське право як підгалузь цивільного права.
10. Загальні положення авторського права (суб'єкти, об'єкти, зміст).
11. Загальні положення суміжних прав (суб'єкти, об'єкти, зміст).
12. Суміжні права та патентне право як інститути цивільного права.
13. Загальні положення патентного права (суб'єкти, об'єкти, зміст)

Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 462.
4. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
5. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
6. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
7. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 8. Загальні положення про зобов'язання. Забезпечення виконання зобов'язання

План

1. Поняття зобов'язання та його елементи.
2. Система зобов'язань. Види зобов'язань
3. Суб'єкти зобов'язань.
4. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань.
5. Загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань.
6. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язань
7. Поручка та гарантія як способи забезпечення виконання зобов'язань
8. Завдаток та застава як способи забезпечення виконання зобов'язань.

Тестова перевірка знань

Тест №1

Чи буде основне зобов'язання недійсним в разі недійсності правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання:

- а) не буде;
- б) буде завжди;
- в) буде тимчасово призупинено;
- г) буде, якщо це передбачено договором.

Тест №2

Неустойкою є:

- а) лише грошова сума, яку боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання;
- б) грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання;
- в) грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві;
- г) відсотки від грошової суми, яку боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання.

Тест №3

Пенею є:

- а) неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання;
- б) неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання;
- в) неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання;
- г) неустойка, що обчислюється у відсотках до облікової ставки Національного банку України.

Тест №4

Проценти на неустойку:

- а) не нараховуються;
- б) нараховуються;
- в) нараховуються, у випадках передбачених договором;
- г) не нараховуються, якщо боржником є державне підприємство.

Тест №5

Предметом неустойки може бути:

- а) тільки грошова сума;
- б) грошова сума, рухоме і нерухоме майно;
- в) тільки рухоме і нерухоме майно;

г) інтелектуальна власність.

Тест №6

Сплата неустойки:

- а) не звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі;
- б) звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі;
- в) звільняє боржника-державне підприємство від виконання свого обов'язку в натурі;
- г) не звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі у випадках передбачених договором.

Тест №7

Поручителем може бути:

- а) лише державне підприємство;
- б) лише юридична особа;
- в) одна особа або кілька осіб;
- г) одна юридична особа або кілька фізичних осіб.

Тест №8

У разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого порукою:

- а) боржник і поручитель відповідають перед кредитором як солідарні боржники;
- б) відповідає тільки поручитель;
- в) поручитель відповідає перед кредитором тільки по сплаті основного боргу;
- г) поручитель відповідає перед кредитором тільки по сплаті процентів, неустойки та відшкодуванню збитків.

Тест №9

У разі одержання вимоги кредитора поручитель:

- а) не зобов'язаний повідомляти про це боржника;
- б) зобов'язаний повідомити про це боржника;
- в) зобов'язаний повідомити про це боржника тільки у разі, коли сума вимоги перевищує 1000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
- г) зобов'язаний повідомити про це державну податкову адміністрацію України.

Тест №10

Право на оплату послуг, наданих боржникові, поручитель:

- а) не має;
- б) має;
- в) має, за виключенням випадків, коли боржник є державним підприємством;
- г) має у розмірі, який не перевищує 1000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Тест №11

За гарантією виконання боржником свого обов'язку перед кредитором гарантує:

- а) принципал;
- б) комунальне підприємство;
- в) Національний банк України;
- г) банк, інша фінансова установа, страхова організація.

Тест №12

Гарантія діє:

- а) безстрокове;
- б) протягом строку, на який вона видана;
- в) протягом 10 років;
- г) протягом строку визначеного Національним банком України.

Тест №13

У разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією, грошову суму відповідно до умов гарантії

- а) має право сплатити гарант;
- б) зобов'язаний сплатити гарант;
- в) солідарне сплачують гарант і боржник;
- г) зобов'язаний сплатити гарант в строк визначений боржником.

Тест №14

Право на оплату послуг, наданих боржникові, гарант:

- а) має у розмірі, який не перевищує 1000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
- б) має;
- в) має, за виключенням випадків, коли боржник є державним підприємством;
- г) не має.

Тест №15

Завдатком є:

- а) грошова сума або рухоме майно, що видається кредиторіві боржником у рахунок належних з нього за договором платежів, на підтвердження зобов'язання і на забезпечення його виконання;
- б) рухоме або нерухоме майно, що видається кредиторіві боржником у рахунок належних з нього за договором платежів, на підтвердження зобов'язання і на забезпечення його виконання;
- в) грошова сума або рухоме майно, що видається кредиторіві боржником-фінансовою установою у рахунок належних з нього за договором платежів, на підтвердження зобов'язання і на забезпечення його виконання;
- г) рухоме майно, що видається кредиторіві поручителем у рахунок належних з нього за договором платежів.

Тест №16

Заставою забезпечуються:

- а) вимоги, які уже виникли;
- б) вимоги, яка може виникнути в майбутньому;
- в) вимоги, які можуть виникнути в майбутньому в державних та комунальних підприємств;
- г) вимоги, які можуть виникнути в майбутньому внаслідок змін у чинному законодавстві.

Тест №17

Іпотекою є застава:

- а) нерухомого майна, що залишається у володінні заставодавця або третьої особи;
- б) нерухомого майна, що залишається у володінні третьої особи;
- в) рухомого або нерухомого майна, що залишається у володінні заставодавця або третьої особи;
- г) нерухомого майна, що передається у володінні заставодержателя або третьої особи.

Тест №18

Договір застави нерухомого майна укладається в:

- а) усній формі;
- б) письмовій формі і реєструється в органах місцевого самоврядування;
- в) письмовій формі і підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню;
- г) простій письмовій формі.

Тест №19

За загальним правилом ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета застави:

- а) несе заставодержатель;
- б) несе власник заставленого майна;
- в) спільно несуть заставодержатель та власник заставленого майна;
- г) страхова установа.

Тест №20

Право застави припиняється у разі:

- а) проведення санації боржника;
- б) втрати предмета застави, якщо заставодавець не змінив предмет застави;
- в) в разі порушення заставодавцем правил про заміну предмета застави;
- г) набуття заставодержателем права користування предметом застави.

Тест №21

Притримання - це спосіб забезпечення виконання зобов'язання, при якому річ притримується кредитором у себе до:

- а) відшкодування боржником збитків по інших зобов'язаннях;
- б) виконання судового рішення про відшкодування боржником збитків внаслідок невиконання іншого зобов'язання;
- в) виконання зобов'язання боржником по оплаті цієї речі;
- г) всіх подій, перелічених в пунктах "а" та "б".

Тест №22

За загальним правилом ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження притриманої речі:

- а) несе кредитор, якщо інше не встановлено законом;
- б) несе власник боржника;
- в) спільно несуть боржник та кредитор;
- г) несе кредитор, в разі якщо боржником є державне підприємство.

Тест №23

Право притриманий виникає у кредитора:

- а) в силу актів цивільного законодавства;
- б) незалежно від згоди боржника;
- в) зі згодою боржника;
- г) у випадку невиконання боржником зобов'язання.

Тест №24

Зобов'язання припиняється:

- а) прощенням боргу;
- б) неможливістю виконання;
- в) непереданням відступного;
- г) поєднанням кредиторів.

Тест №25

Не допускається зарахування:

- а) зустрічних вимог про відшкодування будь-якої шкоди;
- б) зустрічних однорідних вимог, строк виконання яких настав;
- в) зустрічних вимог щодо довічного утримання (догляду);
- г) зустрічних вимог у разі спливу половини строку позовної давності;

Тест №26

Новацією є таке припинення зобов'язання, при якому:

- а) виконання зобов'язання замінюється наданням рухомого або нерухомого майна;
- б) первісне зобов'язання замінюється новим зобов'язанням, стороною якого є хоча б одна із сторін первісного зобов'язання;
- в) первісне зобов'язання замінюється новим зобов'язанням між тими ж сторонами;
- г) припиняється головне і додаткове зобов'язання.

Тест №27

Порушенням зобов'язання є:

- а) його повне невиконання;
- б) його виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання;
- в) його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання;
- г) його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання, що потягли майнову відповідальність винної особи.

Тест №28

Особа, яка порушила зобов'язання, несе відповідальність:

- а) за наявності її вини;
- б) тільки за наявності умислу;
- в) незалежно від наявності вини;
- г) тільки за наявності прямого умислу.

Тест №29

Відсутність своєї вини доводить:

- а) особа, яка порушила зобов'язання;
- б) особа, якій були завдані збитки;
- в) як особа, яка порушила зобов'язання, так і особа, якій були завдані збитки;
- г) особа, яка порушила зобов'язання, за виключенням випадків передбачених договором.

Тест №30

Особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося:

- а) з необережності;
- б) внаслідок випадку або непереборної сили;
- в) відсутності на ринку товарів, потрібних для виконання зобов'язання;
- г) відсутності у боржника необхідних коштів.

Тест №31

Відшкодування боржником збитків, завданих порушенням зобов'язання:

- а) не звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі;
- б) звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі;
- в) звільняє боржника-державне підприємство від виконання свого обов'язку в натурі;
- г) не звільняє боржника від виконання свого обов'язку в натурі у випадках передбачених договором.

Тест №32

Збитки визначаються з урахуванням:

- а) ринкових цін, що існували на день добровільного задоволення боржником вимоги кредитора у місці, де зобов'язання має бути виконане;
- б) ринкових цін, що існували на день невиконання боржником вимоги кредитора у місці, де зобов'язання має бути виконане;
- в) державних цін;

г) ринкових цін, що існували на день добровільного задоволення боржником вимоги кредитора за даними Державного комітету статистики України.

Тест №33

Боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити:

- а) суму боргу з урахуванням індексу росту споживчих цін за весь час прострочення;
- б) три проценти річних від простроченої суми;
- в) суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення;
- г) суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 462.
4. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
5. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
6. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
7. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.
- 8.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007р.
2. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.
3. Ненахов Г.С., Кекишева Н.П., Максимова В.В. Патентная документация, предоставленная патентными ведомствами и ВОИС в Интернете. Москва: ИНИЦ, 2001. 144 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 9. Відповідальність у цивільному праві

План

1. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків.
2. Захист цивільних прав та інтересів.
3. Цивільно-правова відповідальність

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007р.
2. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.
3. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2006.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Правовий експерт. URL: <http://lawexpert.com.ua>.
2. Український юридичний портал. URL: <http://www.zakoni.com.ua>.
3. Український юрист. URL: <http://ukrjurist.com>.
4. Урядовий кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk>.

Тема 10. Категорія договору у цивільному праві

План

1. Поняття договору.
2. Види договорів.
3. Категорія господарського (підприємницького) договору.
4. Зміст (умови) договору.
5. Укладення, зміна та розірвання договорів.
6. Типові умови договору
7. Договір приєднання.
8. Консенсуальні та реальні договори. Волевиявлення.
9. Форма договору. Контракт.
10. Поняття та функції цивільно-правового договору
11. Реалізація принципу свободи договору
12. Види цивільно-правових договорів
13. Нові договірні конструкції в Цивільному кодексі України (публічний договір, попередній договір, договір приєднання, договір на користь третьої особи)
14. Зміст договору як юридичного факту. Види умов договору.
15. Стадії укладення цивільно-правового договору.
16. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти
17. Поняття та ознаки акцепту

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.

3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.

4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.

2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.

3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Правовий експерт. URL: <http://lawexpert.com.ua>.

2. Український юридичний портал. URL: <http://www.zakoni.com.ua>.

3. Український юрист. URL: <http://ukrjurist.com>.

4. Урядовий кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk>.

Тема 11. Договір купівлі-продажу, дарування та ренти.

План

1. Договір купівлі-продажу: суб'єкти, об'єкти, зміст, порядок укладення.
2. Договір міни: форма та порядок укладення, зміст, сторони.
3. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
4. Поняття договору довічного утримання (догляду).
5. Поняття та зміст договору дарування.
6. Сторони у договорі. Права та обов'язки сторін.
7. Пожертва
8. Договір ренти.
9. Загальна характеристика договору ренти.
10. Сторони у договорі ренти.
11. Зміст договору ренти.
12. Форма і розмір ренти.
13. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета ренти.
14. Відмова від договору ренти.
15. Розірвання договору ренти та його правові наслідки.

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.

2. Закон України про акціонерні товариства. *Відом. Верх. Ради України*. 2008. № 50-51. Ст.384.

3. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.

4. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.

5. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

6. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юринком Інтер, 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юринком Інтер, 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 12. Договори оренди, підяду, перевезення та зберігання.

План

1. Загальні положення договору найму (оренди).
2. Найм (оренда) житла.
3. Договір прокату.
4. Найм (оренда) земельної ділянки
5. Найм (оренда) транспортного засобу
6. Найм (оренда) житла.
7. Договір лізингу.
8. Загальні положення про договір підяду: поняття, сторони, істотні умови, зміст
9. Права та обов'язки сторін.
10. Відповідальність підрядника і замовника за порушення зобов'язань за договором підяду
11. Договір побутового підяду і захист прав споживачів
12. Загальні положення про договір будівельного підяду
13. Договір підяду на виконання проектних та вишукувальних робіт (загальна характеристика).
14. Поняття транспорту і транспортної системи України
15. Види перевезень та їх правове регулювання.
16. Види договорів перевезення.
17. Договір перевезення вантажу:
 - а) поняття договору;
 - б) елементи договору;
 - в) права та обов'язки сторін;
 - г) відповідальність сторін за договором
18. Поняття і види договору зберігання
19. Елементи договору зберігання
20. Права та обов'язки сторін за договором зберігання
21. Відповідальність сторін за порушення умов договору зберігання

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.

2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 13. Договори позики, кредиту та банківського вкладу.

План

1. Загальна характеристика договору позики.
2. Права та обов'язки сторін за договором позики.
3. Зміст договору позики
4. Правові наслідки порушення договору позики.
5. Поняття та загальна характеристика кредитного договору
6. Елементи та умови кредитного договору
7. Порядок укладання та форма кредитного договору.
8. Права та обов'язки сторін за кредитним договором
9. Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту)
10. Види банківських вкладів. Їх характеристика.
11. Елементи та умови договору банківського вкладу (депозиту)
12. Форма договору банківського вкладу.
13. Сторони договору банківського вкладу
14. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу (депозиту)

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.

4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

5. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.

2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.

3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.

2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.

3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 14. Загальні положення про позадоговірні зобов'язання та відшкодування шкоди.

План

1. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу
 - Умови виникнення зобов'язання.
 - Зміст зобов'язання.
2. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу
 - Зміна умов і відмова від проведення конкурсу.
 - Виконання зобов'язання із публічного конкурсу.
3. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення
 - Поняття зобов'язання
 - Елементи зобов'язання.
4. Шкода: загальні положення.
5. Загальні положення про відшкодування шкоди: суб'єкти, об'єкти, зміст.
6. Умови відшкодування шкоди.

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.

2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.

3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.

4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

5.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.

2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Тема 15. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом та за законом.

План

1. Поняття та значення спадкування і спадкового права.
2. Відкриття спадщини.
3. Поняття та правова природа заповіту.
4. Особливі заповідальні розпорядження заповідача.
5. Зміст заповіту.
6. Форма заповіту.
7. Право на обов'язкову частку у спадщині.
8. Види заповітів.
9. Виконання заповіту.
10. Недійсність заповіту.
11. Порядок посвідчення заповітів.

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Заповнення прогалин чинного цивільного законодавства: аналогія права, аналогія закону та можливості їх застосування.
2. Поняття, особливості та види цивільних правовідносин.
3. Структура цивільних правовідносин: суб'єктний склад, об'єкт і зміст.
4. Юридичні вчинки і юридичні акти;
5. Адміністративні акти і правочини;
6. Складні юридичні факти.
7. Підстави і порядок обмеження в дієздатності повністю дієздатних фізичних осіб. Юридичні наслідки обмеження особи в дієздатності.
8. Підстави і порядок визнання особи недієздатною. Час, з якого особа вважається недієздатною. Поновлення фізичної особи у дієздатності.
9. Правосуб'єктність територіальних громад як суб'єктів цивільного права. Участь територіальних громад у цивільних правовідносинах.
10. Порядок визначення та обчислення строків(термінів).
11. Поняття позовної давності. Соціально-економічні передумови запровадження інституту позовної давності.
12. Тривалість позовної давності. Загальна та спеціальна позовна давність.
13. Початок перебігу позовної давності.
14. Зупинення та перерва позовної давності.
15. Імперативність та диспозитивність у визначенні та застосуванні позовної давності.
16. Правові наслідки закінчення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
17. Форми і види права власності в Україні.
18. Зміст права власності.
19. Підстави виникнення права власності.
20. Підстави припинення права власності.
21. Випадки та порядок примусового вилучення майна у власника.
22. Авторське право і суміжні права.
23. Патентне право.
24. Способи припинення виконання зобов'язань.
25. Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Функції завдатку.
26. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.
27. Поняття, функції та сфера застосування застави.
28. Види застави.
29. Порядок звернення стягнення на предмет застави.
30. Притримання як вид (спосіб) забезпечення виконання зобов'язань.
31. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
32. Договір міни. Бартер.
33. Поняття договору довічного утримання (догляду).
34. Спеціальні види зберігання, їх сутність.
35. Відповідальність зберігача за втрату або пошкодження речей.

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. Ст. 461. Глава VIII, статті 113-166.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
3. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
4. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

Допоміжна

1. Борисова В.І. Цивільне право України: підручник у 2-х кн. Київ: Юрінком Інтер, 2007 р.
2. Борисова В.І. Сімейне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006 р.
3. Доліненко Л.О., Доліненко В.О. Цивільне право України: навч. пос. Київ: Кондор, 2006 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

1. Поняття і особливості цивільного приватного права та його відмінність від публічного;
2. Загальна характеристика цивільного права зарубіжних держав.
3. Видові ознаки правовідносин (цивільно-правовий аспект)
4. Правовідносини в радянському праві: історично-порівняльний аспект
5. Поняття та ознаки юридичної особи
6. Способи виникнення юридичної особи.
7. Інші публічні утворення як учасники цивільних правовідносин.
8. Принципи здійснення недоговірного представництва у цивільному праві України.
9. Підстави виникнення представництва.
10. Зміст повноважень представника.
11. Підстави припинення добровільного представництва.
12. Наслідки скасування довіреності.
13. Позовна давність та юридичні наслідки її спливу.
14. Значення строків в цивільному праві.
15. Земельний і особистий сервітут, як види речового права.
16. Емфітевзис і суперфіцій, як права на чужі речі.
17. Право на винаходи, корисні моделі і промислові зразки..
18. Право на сорти рослин і нові породи тварин.

19. Право на нерозкриття інформацію.
20. Способи забезпечення виконання зобов'язань.
21. Загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань.
22. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
23. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
24. Розмежування завдатку та застави як засобів забезпечення виконання зобов'язань.
25. Відмежування гарантії від поруки.
26. Правова характеристика окремих видів застави.
27. Загальна характеристика договорів про оплату та передачу майна.
28. Загальна характеристика договору міни.
29. Загальна характеристика договору дарування.
30. Особливості суб'єктного складу договору зберігання.
31. Особливості укладення і форми договору зберігання.
32. Підстави та межі відповідальності за порушення договору зберігання.
33. Особливості відповідальності професійного зберігача.
34. Відмінність договору зберігання від суміжних договорів.
35. Спеціальні види зберігання.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1
Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Лекції	Семінари	Практичні заняття	
Розділ 1. Загальні положення цивільного права. Суб'єкти та об'єкти цивільних відносин. Правочини.						
1	Цивільне право як галузь українського права. Цивільні правовідносини.	4	-	4		
2	Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних відносин	4	-	4		
3	Об'єкти цивільних правовідносин.	4	-	4		
4	Правочини: поняття, види, форми, умови дійсності та недійсності.	4	-	4		
Розділ 2. Строки цивільному праві. Право власності. Інші речові права. Загальні положення про зобов'язання						
5	Строки та терміни в цивільному праві.	4	-	4		
6	Загальні положення права власності.	4	-	4		
7	Права	4	-	4		

	інтелектуальної власності та суміжні речові права					
8	Загальні положення про зобов'язання. Забезпечення виконання зобов'язання	4	-	4		
Розділ 3. Право власності. Інші речові права.						
9	Відповідальність у цивільному праві.	4	-	4		
10	Категорія договору у цивільному праві	4	-	4		
11	Договір купівлі-продажу, дарування та ренти.	4	-	4		
12	Договори оренди, підряду, перевезення та зберігання.	4	-	4		
Розділ 4. Загальні положення про зобов'язання. Забезпечення зобов'язань. Правові наслідки порушення зобов'язання.						
13	Договори позики, кредиту та банківського вкладу.	4	-	4		
14	Загальні положення про позадоговірні зобов'язання та відшкодування шкоди.	4	-	4		
15	Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом та за законом.	4	-	4		
Всього балів за курсом		60	-	60		
Екзамен		40				
Всього		100				

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 0,5 бали;
- для того аби отримати ще 0,5 бали слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);

- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам до двох балів за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;

- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати 4 бали.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 4 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Самостійна робота оцінюється викладачем з розрахунку 0,5 бала за два повністю висвітлених в конспекті питання з вищенаведеного списку. За виконання завдань для самостійної роботи ви можете отримати до 1,5 бали.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді екзамену на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати екзамен вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до екзамену

1. Поняття та предмет цивільного права.
2. Метод та функції цивільного права.
3. Принципи цивільного права.
4. Основні риси цивільного права та його система.
5. Цивільний кодекс України як джерело цивільного права (16.03.2003р.).
6. Сімейний кодекс України як джерело сімейного права (10.01.2002р.).
7. Поняття і структура цивільного законодавства.
8. Поняття і особливості цивільних правовідносин.
9. Види цивільно-правових відносин.
10. Юридичні факти та їх класифікація.
11. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
12. Елементи цивільно-правових відносин.
13. Правоздатність громадян (фізичних осіб)
14. Дієздатність громадян (фізичних осіб)
15. Порядок і правові наслідки визнання громадянина безвісно відсутнім.
16. Порядок і правові наслідки оголошення громадянина померлим.

17. Місце проживання громадянина.
18. Поняття та ознаки юридичної особи.
19. Правоздатність і дієздатність юридичної особи.
20. Порядок виникнення і припинення юридичних осіб.
21. Види юридичних осіб.
22. Господарські товариства як юридичні особи. Види господарських товариств.
23. Об'єкти цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Класифікація речей.
24. Цінні папери як об'єкти цивільних прав.
25. Дії, послуги, продукти творчої діяльності як об'єкти цивільних прав.
26. Поняття і види правочинів.
27. Умови дійсності правочинів. Форми правочинів.
28. Єдність (відповідність) волі і волевиявлення під час укладення правочину.
29. Визнання правочину недійсним, наслідки визнання правочину недійсним.
30. Поняття і види представництва.
31. Довіреність. Її поняття, види, форма.
32. Строк дії довіреності. Передоручення. Припинення дії довіреності.
33. Поняття і види цивільно-правових строків. Способи визначення строків.
34. Поняття позовної давності. Строки її дії.
35. Початок перебігу, зупинення, перерва та поновлення строків позовної давності.
36. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
37. Поняття власності і права власності, зміст права власності.
38. Об'єкти і суб'єкти права приватної власності.
39. Умови виникнення і припинення права приватної власності громадян.
40. Право власності юридичних осіб. Колективна власність.
41. Поняття та види права спільної власності.
42. Поняття державної власності.
43. Поняття комунальної власності.
44. Особисті немайнові права, не зв'язані з майновими. Їх захист.
45. Авторське право та суміжні права. Їх захист.
46. Право промислової власності.
47. Загальні положення про зобов'язання.
48. Види цивільно-правових зобов'язань.
49. Підстави виникнення і припинення цивільно-правових зобов'язань.
50. Цивільно-правовий договір. Загальні положення.
51. Забезпечення виконання зобов'язань.
52. Договір купівлі-продажу.
53. Договір обміну.
54. Договір дарування.
55. Договір поставки.
56. Договір майнового найму (оренда).
57. Договір найму жилого приміщення.
58. Договір підряду.
59. Загальні положення про транспортні договори (види договорів; порядок укладення).
60. Договір перевезення вантажу.
61. Договір перевезення пасажирів та багажу.
62. Договір про транспортну експедицію.
63. Договір про експлуатацію під'їзних колій.
64. Договір буксирування.
65. Договір доручення.
66. Договір комісії.
67. Договір схову.
68. Договір про охорону об'єктів.

69. Загальні положення про позадоговірні зобов'язання.
70. Зобов'язання, що виникають із заподіяння шкоди фізичним або юридичним особам (деліктні зобов'язання).
71. Зобов'язання, що виникають із заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу.
72. Загальні положення про спадкове право (спадкове майно; момент відкриття спадщини; поняття спадкового права та спадкування; сторони у спадкуванні).
73. Спадкування за законом.
74. Спадкування за заповітом.
75. Заповіт: форма, порядок укладення. Коло осіб, які мають обов'язкову частку у спадковому майні.
76. Поняття та принципи сімейного права України.
77. Сімейні правовідносини.
78. Особисті та майнові відносини подружжя.
79. Шлюбний контракт. Загальні положення.
80. Особисті та майнові права та обов'язки батьків та дітей.
81. Аліментні права та обов'язки батьків та дітей.
82. Аліментні права інших членів сім'ї (брат, сестра, дід, баба, тітка, дядько).
83. Усиновлення (удочеріння).
84. Опіка. Загальні положення.
85. Піклування. Загальні положення.
86. Громадяни (фізичні особи) як суб'єкти цивільних прав та обов'язків.
87. Держава і адміністративно-територіальні одиниці України як суб'єкти цивільного права.
88. Здійснення цивільних прав.
89. Захист цивільних прав.
90. Захист особистих немайнових прав.
91. Моральна шкода. Розмір та порядок стягнення.
92. Захист права власності та інших речових прав.
93. Права та обов'язки сторін у договорі купівлі-продажу.
94. Права та обов'язки сторін у договорі поставки.
95. Права та обов'язки сторін у договорі майнового найму.
96. Права та обов'язки сторін у договорі найму жилого приміщення.
97. Права та обов'язки сторін у договорі обміну.
98. Права та обов'язки сторін у договорі комісії.
99. Уступка вимоги та переведення боргу у зобов'язаннях.
100. Поняття родства та свояцтва.
101. Пряма та бокова лінії родства.
102. Права покупця згідно Закону України "Про захист прав споживачів" у разі придбання товару неналежної якості.
103. Випадки визнання громадян недієздатними та обмежено дієздатними.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);

- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України: Прийнятий 16 січня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс України: Прийнятий 16 січня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18-22. Ст. 144.
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>
4. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 49. Ст. 682.
5. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 50. Ст. 676.
6. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 47. Ст. 642 (з наст, змінами і доповненнями).
7. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 14 березня 1993р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 15. Ст. 99, № 31. Ст. 244.
8. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 5. Ст. 28.
9. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64.
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31-32. Ст. 263.
11. Про фермерське господарство: Закон України від 19 червня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. Ст. 363.
12. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 2. Ст. 42.
13. Про кооперацію: Закон України від 10 липня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 5. Ст. 35.
14. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 9. Ст. 79.
15. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 276.
16. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 червня 2006р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/ed20060223>.
17. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 50-51 (від 19.12.2008). Ст. 384.
18. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22 березня 2012р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>
19. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
20. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#n608>.
21. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>

22. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18 січня 2018 року № 2269-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19#Text>
23. Про концесію: Закон України від 3 жовтня 2019 року № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#n646>.
24. Про державну підтримку малого підприємства: Указ Президента України від 12 травня 1998р. №456. *Офіційний вісник України*. 1998. №1 9. Ст. 15.
25. Про затвердження Порядку погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до відкриття провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 38 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38-2013-%D0%BF#Text>
26. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина. Київ: Юрінком Інтер. 2017. 1176 с.
27. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 976 с.
28. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
29. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

Допоміжна

1. Александров Д. Питання законодавчого закріплення методики оцінки об'єктів інтелектуальної власності при купівлі-продажу цілісних майнових комплексів. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 3. С. 64-68.
2. Александров Д. Правові питання, що виникають при купівлі-продажу об'єктів промислової власності у складі цілісного майнового комплексу. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 112-117.
3. Апанасенко К.І. Право комунальної власності: господарсько-правовий аспект: моногр. Київ: Видавничий дім "Слово", 2010. 264 с.
4. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави: моногр. Харків: ФІНН, 2008. 424 с.
5. Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.
6. Бірюков О. ЮНСІТРАЛ і транскордонні банкрутства. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 2. С. 50-54.
7. Бобкова А.Г. Біржове право: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 200 с.
8. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій. Київ: Правова єдність, 2009.
9. Вінник О.М. Господарське право: навч. посібн. 2-ге вид., змін. та доп. Київ: Правова єдність, 2008. 766 с.
10. Вінник О.М. Інвестиційне право: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Правова єдність, 2009. 616 с.
11. Віхров О.П. Організаційно-господарські правовідносини: моногр. Київ: Видавничий дім "Слово", 2008. 512 с.
12. Гетьманець О.П. Господарське право: підручник у 2 ч. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. 368 с.
13. Господарське право: практикум / Щербина В.С., Пронська Г.В., Вінник О.М. та ін.; за заг. ред. В.С. Щербини. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 416 с.
14. Гринюк Р.Ф. Правовой статус коммунальных предприятий в Украине: моногр. Донецьк: Дельта, 2002. 183 с.
15. Грудницкая С.Н. Хозяйственная правосубъектность государственных предприятий: проблемы теории и практики: моногр. Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2011. 428 с.

16. Зельдина Е.Р. Специальный режим хозяйствования: теоретические вопросы и направления модернизации: моногр. Донецьк: ООО “Юго-Восток, ЛТД”, 2007. 326 с.
17. Знаменский Г.Л. Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 488 с.
18. Конституційні засади економічної системи України: моногр. / В.А. Устименко, Р.А. Джабраїлов, В.М. Кампо та ін.; за ред. В.А. Устименка. Донецьк: Юго-Восток, 2011. 219 с.
19. Кравець І.М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 240 с.
20. Кравчук В. Відмова від виходу та недійсність виходу з господарського товариства. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 3. С. 7-9.
21. Лебідь В.І., Можаровська Н.О., Нескороджена Л.Л. Господарське право: навчальний посібник 2-ге видання допов. і перероб. Київ: Алерта, 2014. 416 с.
22. Мамотов В.К. Кодифікація: сб. науч. трудов. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 248 с.
23. Підприємницьке право в схемах: загальна частина: навч. посіб.; за заг. ред. С.І.Бевз. Київ: ПП „Фірма Гранмна”, 2012. 292 с.
24. Подцерковний О. П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики: моногр. Київ: Юстиніан, 2006. 424 с.
25. Полюхович В.І. Державне регулювання фондового ринку України: господарсько-правовий механізм: моногр. Київ: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. 337 с.
26. Рєзнікова В.В. Правове регулювання посередництва у сфері господарювання (теоретичні аспекти): моногр. Хмельницький: Хмельницький ун-т управління та права, 2010. 707 с.
27. Шаперенков К. Сторони договору простого товариства. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 2. С. 37-41.
28. Щербина В.С. Господарське право: підручник 6-те вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 640 с.
29. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.

Роз'яснення, рекомендації та листи Вищого господарського суду України

1. Рекомендації Президії Вищого господарського суду України від 02.02.2010 р. № 04-06/15 „Про практику застосування господарськими судами земельного законодавства”. *Вісник господарського судочинства*. 2010. № 2.
2. Рекомендації Президії Вищого господарського суду України від 28.12.2007 р. № 04-5/14 „Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин”. *Вісник господарського судочинства*. 2008. № 1.
3. Лист Вищого господарського суду України від 05.02.2010 р. № 05-06/520/78 „Щодо деяких питань розгляду справ про банкрутство”. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 №6 «Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин».
5. Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 №15 «Про деякі питання практики застосування конкурентного законодавства»
6. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з перевезення вантажів залізницею (Роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 29.05.2002 № 04-5/601).
7. Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій (Роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 31.05.2002 № 05-4/608).
8. Про деякі питання практики застосування статті 12 Закону України “Про плату за землю” щодо сплати земельного податку санаторіями (Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 25.12.02 № 04-5/1491).

9. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з договорів на обслуговування залізничних під'їзних колій (Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 23.12.2008 № 04-5/278).

10. Про деякі питання практики застосування конкурентного законодавства (Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 29.10.2008 № 04-5/247)

11. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства України з питань митної справи (Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 14.07.2005 № 04-5/218).

12. Про деякі питання практики застосування Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 04.06.2004 № 04-5/1193).

13. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 30.06.2009 № 01-08/411/1).

14. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з укладанням і виконанням кредитних договорів (Оглядовий лист Вищого арбітражного суду України від 31.01.2001 № 01-8/97).

15. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з орендними правовідносинами (Оглядовий лист Вищого арбітражного суду України від 12.04.2001 № 01-8/442).

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. База даних судових рішень "Прецедент". URL: <http://www.precedent.com.ua>.
2. Вісник Верховного Суду України. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf>.
3. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
4. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
5. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.
6. Право України. URL: <http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna>.
7. Правовий експерт. URL: <http://lawexpert.com.ua>.
8. Український юридичний портал. URL: <http://www.zakoni.com.ua>.
9. Український юрист. URL: <http://ukrjurist.com>.
10. Урядовий кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk>.